

Time: 2 Hours

Total Marks: 60

Instructions

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate marks.

Answer the following questions.

Q1. A Discuss Non-Alignment as India's Foreign Policy. **15 Marks**

OR

Q1. B Analyse the impact of the end of the Cold war and Globalisation on the Foreign Policy of India.

Q2. A Discuss the role of Executive and Legislature in the formation of Foreign Policy of India. **15 Marks**

OR

Q2. B Discuss the role of Political Parties, Pressure groups and Media in influencing the making of Foreign Policy of India.

Q3. A Define National Power and explain the elements of National Power. **15 Marks**

OR

Q3. B Write a detailed note on India's Nuclear Policy.

Q4. A Discuss the role of Trade as an instrument in Foreign Policy of India. **15 Marks**

OR

Q4. B Explain the role of Soft Power in India's Foreign Policy.

*****

[वेळ: २ तास]

[गुण: ६०]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना: सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

3. उजवीकडील आकृत्या गुण दर्शवतात

पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- प्र.१ अ) भारताचे परराष्ट्र धोरण म्हणून असंलग्नतेची चर्चा करा. १५
- किंवा
- ब) शीतयुद्धाचा अंत आणि जागतिकीकरणाचा भारताच्या परराष्ट्र धोरणावर काय परिणाम झाला याचे विश्लेषण करा. १५
- प्र.२ अ) भारताच्या परराष्ट्र धोरणाच्या निर्मितीमध्ये कार्यकारी आणि विधिमंडळाच्या भूमिकेची चर्चा करा १५
- किंवा
- ब) भारताच्या परराष्ट्र धोरणाच्या निर्मितीमध्ये राजकीय पक्ष, दबाव गट आणि प्रसारमाध्यमांच्या भूमिकेची चर्चा करा. १५
- प्र.३ अ) राष्ट्रीय शक्तीची व्याख्या करा आणि राष्ट्रीय शक्तीचे घटक स्पष्ट करा १५
- किंवा
- ब) भारताच्या आण्विक धोरणावर तपशीलवार टीप लिहा.
- प्र.४ अ) भारताच्या परराष्ट्र धोरणातील एक साधन म्हणून व्यापाराच्या भूमिकेची चर्चा करा. १५
- किंवा
- ब) भारताच्या परराष्ट्र धोरणातील सॉफ्ट पॉवरची भूमिका स्पष्ट करा. १५

*****